



**R E P U B L I K A
S L O V E N I J A
U P R A V N O
S O D I Š Č E**

sodba in sklep I U 1668/2011

Sodišče: Upravno sodišče

Oddelek: Upravni oddelek

ECLI: ECLI:SI:UPRS:2012:I.U.1668.2011

Evidenčna številka: UL0006936

Datum odločbe: 19.11.2012

Področje: UPRAVNI POSTOPEK - TUJCI - STVARNO PRAVO

Institut: tujec - pridobitev lastninske pravice - vzajemnost - ugotavljanje vzajemnosti - materialna vzajemnost - izrek odločbe

Zveza: ZUP člen 213.

ZUVza člen 7, 8, 9, 10, 11.

Jedro

V konkretni zadevi je odločitev, da materialna vzajemnost med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško obstaja, ki med strankami tudi ni sporna, pravilna in utemeljena na zakonu. Vendar pa tožena stranka s tem, ko je v izreku navedla, da za pridobitev lastninske pravice na podlagi bodoče sodbe, ki bo izdana v pravnem postopku, ki teče pri Okrajnem sodišču v Brežicah na podlagi več pravnih temeljev (darilna pogodba, priposestvanje), ni izpolnila pravnega standarda določnosti in jasnosti izreka iz drugega odstavka 213. člena ZUP.

Izrek

I. Zadevi pod opravilno številko I U 1668/2012 in I U 1881/2012 se združita in se enotno obravnavata tako, da postane nosilni spis pod številko I U 1668/2011.

II. Tožbi se delno ugoti, tako, da se v izreku odločbe Ministrstva za pravosodje RS št. 353-47/2011/6 051102 z dne 8. 9. 2011, besedilo, ki sledi besedi "pravice" črta do besede "priposestvanje" v oklepaju. V ostalem se tožba zavrne.

III. Vsaka stranka nosi svoje stroške postopka.

Obrazložitev

Z izpodbijano odločbo št. 353-47/2011/6 051102 z dne 8. 9. 2011 je Ministrstvo za pravosodje ugotovilo, da za pridobitev lastninske pravice na podlagi bodoče sodbe, ki bo izdana v pravnem postopku, ki teče pod opr.

št. P 92/2010 pri Okrajnem sodišču v Brežicah na podlagi več pravnih temeljev za stranko A.A., hrvaško državljanke, na nepremičninah - treh navedenih parcelah z vrsto rabe njiva in stavbišče, vse k.o. B., materialna vzajemnost med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško obstaja.

Kot izhaja iz obrazložitve odločbe, je Ministrstvo za pravosodje prejelo vlogo A.A. za izdajo odločbe o obstoju vzajemnosti zaradi pridobitve lastninske pravice na nepremičninah v Republiki Sloveniji z namenom sekundarnega prebivanja. Po tem, ko je vlagateljica vlogo še dopolnila, je bil z njenim pooblaščenecem opravljen razgovor glede sodnih postopkov, ki tečejo zaradi pridobitve lastninske pravice. Po vpogledu listin tožena stranka ugotavlja, da so vse priloge v skladu z 8. členom Zakona o ugotavljanju vzajemnosti (v nadaljevanju ZUVza). Nato se sklicuje na 7. člen ZUVza, ki določa pogoje za ugotovitev, da je vzajemnost podana (materialna vzajemnost). Pojasni, da se postopek ugotavljanja vzajemnosti v tem primeru nanaša na nepremičnine - parcele, opredeljene tudi kot stavbno zemljišče. Na podlagi dejstev, ki izhajajo iz priloženih dokumentov, je Ministrstvo za pravosodje preučilo tiste hrvaške predpise, ki se nanašajo na pridobitev lastninske pravice tujcev na nepremičninah, ki so na Hrvaškem prav tako opredeljene kot zazidljive gradbene parcele.

Nato navaja, da v Republiki Hrvaški to področje ureja Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (v nadaljevanju besedila ZVDSP) in opisuje režim pridobivanja lastninske pravice na nepremičninah na Hrvaškem za državljane EU. Navaja, da je izvedel primerjalno pravno analizo tistih hrvaških predpisov, ki se nanašajo na pogoje, ki so za pridobitev lastninske pravice tujcev na gradbenih - stavbnih parcelah na Hrvaškem opredeljeni v ZVDSP, ter da je terminologija hrvaške zakonodaje tako harmonizirana z evropsko, da je v konkretnem postopku ugotavljanja vzajemnosti na podlagi pravnih predpisov Slovenije in Hrvaške zagotovljena po enotnih oziroma objektivnih kriterijih. Hrvaški državljan v Sloveniji lahko vpiše lastninsko pravico na nepremičnini v zemljiško knjigo samo v primeru, da je na njegovo ime bila izdana pravnomočna odločba o ugotovitvi vzajemnosti s strani ministrstva za pravosodje. V Republiki Hrvaški ureja promet z nepremičninami, ki ležijo na območju gradbenih parcel, ZVDSP, ki tujcem dovoljuje pridobivanje lastninske pravice na nepremičninah, ki so opredeljene kot stavbna zemljišča. Zaključuje, da pravna ureditev pridobivanja lastninske pravice na nepremičninah, ki so opredeljene kot stavbna zemljišča, v Republiki Hrvaški za slovenske državljane ni bistveno strožja od ureditve, ki za hrvaške državljane velja v Republiki Sloveniji. S postopkovnega vidika je celo enostavnejša, saj slovenski državljani na Hrvaškem ne potrebujejo odločbe o ugotavljanju vzajemnosti, pogoji za pridobitev lastninske pravice na istovrstnih oziroma (po izvedeni primerjavi) podobnih nepremičninah pa so podobni pogojem, ki jih določa slovenski pravni red (1. in 2. alineja 10. člena ZUVza). Zato ugotavlja, da so za stranko A.A., hrvaško državljanke, podani zakonski pogoji za ugotovitev obstoja materialne vzajemnosti glede pridobitve lastninske pravice na njeno ime na parcelah v k.o. B.

Zoper navedeno odločbo je tožbo vložilo Državno pravobranilstvo na podlagi tretjega odstavka 11. člena ZUVza. Meni, da so bili z odločitvijo kršeni procesni predpisi, zaradi zmotne presoje dejstev pa je bilo kršeno materialno pravo. Poudarja, da je upravni organ pri zadevah, o katerih odloča sodišče, vezan na odločitev pristojnega sodišča. Iz izpodbijane odločbe pa izhaja, da Okrajno sodišče v Brežicah v zadevi pod P 92/2010 odloča o pridobitvi lastninske pravice. Upravni organ je sicer vezan na odločitev sodišča, vendar pa je vezan izključno na pravnomočno in izvršljivo sodno odločbo. Sodba, ki šele bo izdana, pa ne more imeti nikakršnih pravnih posledic, prav tako kot tudi ne različne opombe upravnega organa (Geodetske pisarne v Brežicah), da je potrebno uskladiti stanje v zemljiškem katastru z dejanskim stanjem. Tožena stranka zato nima pravice do proste presoje o tem, ali bo neko potrdilo, izdano na podlagi vpogleda v uradne evidence, upoštevala in kako ga bo upoštevala. Dodaja, da ZUVza navaja le, da se pri dedovanju nepremičnin vzajemnost do dokaza o nasprotnem domneva (4. člen), če pa je v zapuščinskem postopku vzajemnost

potrebno ugotoviti, sodišče prekine postopek (5. člen). Glede poteka drugih postopkov ZUVza nima določil. V izpodbijani odločbi pa tožena stranka ne navaja, da bi bil pravnomočni postopek morda prekinjen. Glede izreka pa meni, da izpodbijana odločba sploh ne vsebuje pravno relevantnih dejstev, ki bi utemeljevali odločitev upravnega organa. Sodišču predlaga, naj odpravi izpodbijano odločbo.

Tožena stranka v odgovoru na tožbo navaja, da je postopek ugotavljanja vzajemnosti in odločanja formaliziran, saj ZUVza v 8. členu taksativno našteva listine, ki jih mora tujec priložiti vlogi. Skladno s tretjim odstavkom 8. člena ZUVza mora vlagatelj ob vložitvi vloge izkazati še pravni interes z listino, ki izkazuje vsaj enega od pogojev za pridobitev lastninske pravice po zakonu ali mednarodni pogodbi. V obravnavanem primeru je stranka A.A., hrvaška državljanica vse zahtevane listine ter dokazila predložila v verodostojni obliki. Tožena stranka je prepričana, da je ravnala v smislu tretjega odstavka 8. člena ZUVza. Res je, da je mogoče v izreku po nepotrebnem navedena sodba (ki šele bo izdana), vendar pa je kot pravni interes navedena tudi pravda, ki teče pri Okrajnem sodišču v Brežicah, na podlagi več pravnih temeljev (darilna pogodba, priposestvanje). Priznava, da je v obrazložitvi odločbe morda premalo jasno povedala, kaj misli z besedno zvezo "na podlagi bodoče sodbe". Stranka namreč pred pristojnim sodiščem uveljavlja svojo pravico s tožbo v pravnomočnem postopku, ta pa je vezana na predhodno pridobitev odločbe tožene stranke. Sodišča v nekaterih primerih zahtevajo od stranke (tujega državljanca) v sodnem postopku in posledično od organa (tožene stranke), na katero se obrne taisti tuj državljan, izdajo odločbe za konkretno nepremičnino in za konkretnega tujega državljanca.

Glede na tožbene razloge meni, da naj bi bila tožena stranka vezana izključno na izvršljivo sodno odločbo, kar je nelogično in nesprejemljivo. Postopek ugotavljanja vzajemnosti je tako formaliziran, da lahko vsakdo (če je le hrvaški državljan), kadarkoli poda vlogo za ugotovitev vzajemnosti za katerokoli nepremičnino, ki leži na območju Republike Slovenije, saj mu noben slovenski procesni zakon (predvsem je tu mišljen ZUVza), tega ne prepoveduje. Ker so pravni interesi večkrat težko ugotovljivi, je v dvomu potrebno pravni interes in pravno korist priznati.

Na bodočo sodbo pa upravni organ ni vezan, kot to zatrjuje tožeča stranka, saj v postopku ugotavljanja vzajemnosti primerja izključno zakonodajo dveh držav in nikoli ne presoja ali upošteva posamičnih aktov ali sodbe. ZUVza daje toženi stranki diskrecijsko pravico pri odločanju, kaj je pravni interes stranke in ne omejuje izdaje odločbe, če so izpolnjeni pogoji iz 8. člena. Na podlagi vloge in priloženih listin je bilo pravilno ugotovljeno, da so izpolnjeni zakonski pogoji za izdajo odločbe ter je bilo vsled tega odločbo potrebno izdati. Sodišču predlaga, naj tožbo zavrne.

Na tožbo je s svoj vlogo odgovorila tudi stranka z interesom (sedaj drugotožnica). V njej najprej navaja, da je tožba nesklepčna in nejasna in predlaga, da jo sodišče zavrne. Poudarja, da mora biti vzajemnost ugotovljena do konca glavne obravnave, in se sklicuje na sodbo Vrhovnega sodišča RS, št. II Ips 680/2008. Stranka z interesom je nato svojo vlogo še dopolnila. V tej vlogi pojasnjuje potek postopka in navede, da je tudi sama iz previdnosti vložila tožbo, ki se pri tem sodišču vodi pod opr. št. U 1881/2012, čeprav se strinja z odločitvijo, da obstaja materialna vzajemnost. Predlaga, da se postopka združita.

Ker se obe tožbi nanašata na isto odločbo tožene stranke in na isto dejansko stanje oziroma isti predmet postopka, je sodišče na podlagi določbe prvega odstavka 42. člena Zakona o upravnem sporu (v nadaljevanju ZUS-1) zadevi združilo tako, da postane nosilni spis z nižjo opravilno številko I U 1668/2012.

Tožba je delno utemeljena.

Odločitev tožene stranke v obravnavanem primeru temelji na določbah ZUVza. Pomembno je tudi, da se določbe tega zakona, skladno z določbo drugega odstavka 3. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (v nadaljevanju ZUP), po kateri se, če je na upravnih področjih, za katera je z zakonom predpisan poseben upravni postopek, postopa po določbah posebnega zakona, uporabljajo z vidika postopkovnih pravil tudi pri odločanju tudi v tovrstnih primerih. V tem primeru je v izreku izpodbijane odločbe poleg ugotovitve, da materialna vzajemnost med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško obstaja, navedeno tudi, da ta obstaja na podlagi bodoče sodbe, ki bo izdana v pravnem postopku, ki teče pod opr. št. P 92/2010 pri Okrajnem sodišču v Brežicah na podlagi več pravnih temeljev za hrvaško državljanke A.A. na nepremičninah parc. št. 80/1, 80/3 in 46, vse k.o. B. V 3. členu ZUVza je določeno, da se po tem zakonu pogoj vzajemnosti ugotavlja vedno, ko tujec pridobiva lastninsko pravico na nepremičninah v Republiki Sloveniji, ne glede na ostale pogoje pridobivanja lastninske pravice tujcev na nepremičninah, razen če s tem zakonom ni drugače določeno in da se vzajemnost ugotavlja za vsako nepremičnino posebej, ki je vpisana v zemljiško knjigo samostojno ali skupaj z ostalimi nepremičninami v posamičnem zemljiškoknjižnem vložku. Po presoji sodišča je bil postopek ugotavljanja vzajemnosti, ki je urejen v členih od 8 do 11 ZUVza, s strani tožene stranke izveden pravilno in skladno z navedenimi zakonskimi določbami. Glede na podatke upravnih spisov med strankami odločitev, da za ta primer materialna vzajemnost med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško obstaja, ni sporna. Sporna za prvotožečo stranko je vsebina izreka izpodbijane odločbe, glede na to, da je predmet odločanja v tem primeru ugotovitev, ali materialna vzajemnost obstaja.

Po določilu drugega odstavka 213. člena ZUP mora biti izrek odločbe kratek in določen, po določilu prvega odstavka tega člena pa se v izreku odloči o predmetu postopka in o vseh zahtevkih. Izrek mora biti določen do take mere, da ga je mogoče brez vsakršnega dvoma tudi pravilno izvršiti. V konkretni zadevi tožena stranka s tem, ko je v izreku navedla, da za pridobitev lastninske pravice na podlagi bodoče sodbe, ki bo izdana v pravnem postopku, ki teče pri Okrajnem sodišču v Brežicah na podlagi več pravnih temeljev (darilna pogodba, priposestvanje), ni izpolnila pravnega standarda določenosti in jasnosti izreka in s tem ni ravnala skladno z določbo drugega odstavka 213. člena ZUP. Sodba, ki šele bo izdana, nedvomno ne more imeti pravnih posledic. Nenazadnje tudi tožena stranka v odgovoru na tožbo priznava, da je mogoče v izreku po nepotrebnem navedena sodba (ki šele bo izdana) in da je morda premalo pojasnila, kaj misli z besedno zvezo "na podlagi bodoče sodbe". Glede na sistem ugotavljanja vzajemnosti, bo lahko odločba imela učinke šele v trenutku, ko bo znano, ali tožnici lastninska pravica sploh gre. Sicer bo odločba brez učinka.

Po presoji sodišča je v zadevi odločitev, da materialna vzajemnost med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško obstaja, ki med strankami tudi ni sporna, pravilna in na zakonu utemeljena. Sodišče pa je glede na zahtevo prvotožeče stranke, ki se nanaša na vsebino izreka, tožbi delno ugodilo, in odločilo, da se črta del izreka, ki sledi besedi "pravice" do besede "priposestvanje" v oklepaju, in sicer besedilo, ki se glasi "na podlagi bodoče sodbe, ki bo izdana v pravnem postopku, ki teče pod opr.št. P 92/2010 pri Okrajnem sodišču v Brežicah, na podlagi več pravnih temeljev (darilna pogodba, priposestvanje)". Po presoji sodišča je s tem v izreku odločbe v zadostni meri izražena ugotovitev, da so za stranko A.A., hrvaško državljanke, podani vsi zakonski pogoji za ugotovitev obstoja materialne vzajemnosti med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško glede pridobitve lastninske pravice na njeno ime, na nepremičninah: parc. št. 80/1, zemljiška parcela, po vrsti rabe njiva, k.o. B. (ID ...); parc. št. 80/3, zemljiška parcela, po vrsti rabe pašnik, k.o. B. (ID ...); parc. št. 46.S, stavbna parcela, po vrsti rabe stavbišče, k.o. B. Rigonce (ID ...) - dejanska raba nepremičnin stavbno zemljišče, vse Občina Brežice, kot izhaja iz obrazložitve izpodbijane odločbe.

Ker bile po navedenem niso bila v upoštevana pravila postopka iz ZUP, je sodišče glede na 3. točko prvega odstavka 64. člena ZUS-1 tožbi delno ugodilo in del izreka odpravilo., v ostalem pa tožbo zavrnilo.

O stroških je sodišče odločilo ob upoštevanju tretjega odstavka 25. člena ZUS-1 glede na opravljena procesna dejanja in način obravnavanja zadeve v upravnem sporu.

Datum zadnje spremembe: 04.06.2013